

XEFATURA TERRITORIAL DE PONTEVEDRA

Avenida Mª Victoria Moreno, 43, 5°

36071 Pontevedra

Asunto: Alegacións á RESOLUCIÓN do 15 de decembro de 2021, da Xefatura Territorial de Pontevedra, pola que se somete a información pública o estudo de impacto ambiental e as solicitudes de autorización administrativa previa e de construción, proxecto sectorial (proxecto de interese autonómico) e a solicitude de declaración de utilidade pública, en concreto, das instalacións do parque eólico dos Cotos, situado no concello de Cerdedo-Cotobade, provincia de Pontevedra (expediente IN661A 2011/18-4), DOG Núm. 245, de 23 de decembro de 2021.

Don/Doña _____ con DNI. Número
_____, con domicilio a efectos de notificacións en
_____, municipio de _____,
provincia _____, teléfono _____.

EXPÓN:

Á vista da Resolución do 15 de decembro de 2021, da Xefatura Territorial de Pontevedra, pola que se somete a información pública o estudo de impacto ambiental e as solicitudes de autorización administrativa previa e de construción, proxecto sectorial (proxecto de interese autonómico) e a solicitude de declaración de utilidade pública, en concreto, das instalacións do parque eólico dos Cotos, situado no concello de Cerdedo-Cotobade, provincia de Pontevedra (expediente IN661A 2011/18-4), DOG Núm. 245, de 23 de decembro de 2021, por medio do presente escrito realiza as seguintes **ALEGACIÓNS:**

1.- Vulneración flagrante da Directiva 92/43/CEE, relativa á Conservación de Hábitats Naturais e da Fauna e Flora Silvestres.

“Artigo 2

1. A presente Directiva ten por obxecto contribuir a garantir a biodiversidade mediante a conservación dos hábitats naturais e da fauna e flora silvestres no territorio europeo dos Estados membros ao que se aplica o Tratado.
2. As medidas que se adopten en virtude da presente Directiva terán como finalidade o mantemento ou o restablecemento, nun estado de conservación favorable, dos hábitats naturais e das especies silvestres da fauna e da flora de interese comunitario”.

“Artigo 6

1. Con respecto ás zonas especiais de conservación, os Estados membros fixarán as medidas de conservación necesarias que implicarán, no seu caso, adecuados plans de xestión, específicos aos lugares ou integrados noutros plans de desenvolvemento, e as apropiadas medidas regulamentarias, administrativas ou contractuais, que respondan as esixencias ecolóxicas dos tipos de hábitats naturais do Anexo I e das especies do Anexo II presentes nos lugares.
2. Os Estados membros adoptarán as medidas apropiadas para evitar, nas zonas especiais de conservación, a deterioración dos hábitats naturais e dos hábitats de especies, así como as alteracións que repercutan nas especies que motivasen a designación das zonas, na medida en que ditas alteracións poidan ter un efecto apreciable no que respecta a os obxectivos da presente Directiva.
3. Calquera plan ou proxecto que, sen ter relación directa coa xestión do lugar ou sen ser necesario para a mesma, poida afectar de forma apreciable aos citados lugares, xa sexa individualmente ou en combinación con outros plans e proxectos, someterase a unha adecuada avaliación das súas repercusións no lugar, tendo en conta os obxectivos de conservación do devandito lugar. Á vista das conclusións da avaliación das repercusións no lugar e supeditado ao disposto no apartado 4, as autoridades nacionais

competentes só se declararán de acordo con devandito plan ou proxecto tras asegurarse de que non causará prexuízo á integridade do lugar en cuestión e, se procede, tras sometelo a información pública”.

2.- Impactos ambientais severos.

☞ **Falla de utilidade pública e interés social do parque eólico segunda ampliación dos Cotos e a súa infraestrutura de evacuación, obxecto esta doutro proxecto independente non sometido á avaliación ambiental**

Este parque eólico aséntase sobre unha zona de investigación eólica. Non se xustifica tal localización sobre unha área de investigación e non se indican os motivos polos que non se ubica na ADE orixinal.

A Lei 5/2017, do 19 de outubro modificou a Disposición transitoria segunda relativa da Lei 8/2009, do 22 de decembro, pola que se regula o aproveitamento eólico en Galicia e créanse o canon eólico e o Fondo de Compensación Ambiental, relativa ás Áreas de desenvolvemento eólico para incorporar nestas ás áreas de reserva e áreas de investigación, así como a franxa paralela a estas, previstas no Plan sectorial eólico de Galicia vixente. Sen embargo, **e a pesar desta e doutras recentes modificacións continúa sen someterse o Plan Sectorial eólico á avaliación ambiental estratéxica que esixe a Lei 21/2013, de 9 de decembro de avaliación ambiental** para todos os plans e programas, manténdose a planificación sectorial eólica galega fóra desta lei. Así o artigo 6 da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, referido ao ámbito de aplicación da avaliación ambiental estratéxica, indica que ata as modificacións menores dos plans e programas necesitan da preceptiva avaliación ambiental estratéxica:

“1. Serán obxecto dunha avaliación ambiental estratéxica ordinaria os plans e programas, así como as súas modificacións, que se adopten ou aproben por unha Administración pública e cuxa elaboración e aprobación veña esixida por unha disposición legal ou regulamentaria ou por acordo do Consello de Ministros ou do Consello de Goberno dunha comunidade autónoma, cando:

*a) Establezan o marco para a futura autorización de proxectos legalmente sometidos a avaliación de impacto ambiental e refíranse á agricultura, gandería, silvicultura, acuicultura, pesca, **ENERXÍA**, minería, industria, transporte, xestión de residuos, xestión de recursos hídricos, ocupación do dominio público marítimo terrestre, utilización do medio mariño, telecomunicacións, turismo, ordenación do territorio urbano e rural, ou do uso do chan; ou ben,*

b) Requiran unha avaliación por afectar a espazos Rede Natura 2000 nos termos previstos na Lei 42/2007, do 13 de decembro, do Patrimonio Natural e da Biodiversidade.

c) Os comprendidos no apartado 2 cando así o decida caso por caso o órgano ambiental no informe ambiental estratéxico de acordo cos criterios do anexo V.

d) Os plans e programas incluídos no apartado 2, cando así o determine o órgano ambiental, a solicitude do promotor.

2. Serán obxecto dunha avaliación ambiental estratéxica simplificada:

a) As modificacións menores dos plans e programas mencionados no apartado anterior.

b) Os plans e programas mencionados no apartado anterior que establezan o uso, a nivel municipal, de zonas de reducida extensión.

c) Os plans e programas que, establecendo un marco para a autorización no futuro de proxectos, non cumpran os demais requisitos mencionados no apartado anterior”.

Á vista da multitude de proxectos eólicos que se están a tramitar arestora tanto por parte da Xunta de Galicia como do Ministerio para a Transición Ecolóxica e o Reto Demográfico están a producirse importantes desaxustes entre a realidade actual e o contexto contemplado no Plan Sectorial Eólico de Galicia (páxina 91 da Memoria), que indica literalmente:

"En cualquier caso, la Revisión del Plan Sectorial Eólico de Galicia está concebida no sólo en esos términos de complementariedad requeridos por la L.O.T. sino que, asimismo, se sujeta a los Principios de mínima incidencia territorial y de máxima compatibilidad con los Planes Generales de Ordenación Municipal".

Non estamos por tanto no ano 1997, na data de aprobación do regulamento do Plan Sectorial eólico nin estamos ante unha planificación eólica de mínima incidencia territorial nin de máxima compatibilidade cos Plans Xerais de Ordenación municipal. A realidade é que estamos ante a tramitación numerosa de proxectos eólicos tanto autonómicos como estatais que inciden directamente e de xeito importante na vida das familias que viven e residen no medio rural, afectando de forma importante aos seus medios de vida, e que son totalmente incompatibles coas clasificacións urbanísticas municipais. A realidade é que a Xunta de Galicia está a favorecer a implantación de parques eólicos de forma indiscriminada dentro das Áreas de Desenvolvemento Eólico, rodeando os núcleos con turbinas que acadan unha altura de case tres veces a catedral de Santiago e deixando ás aldeas sen horizontes, incumprindo de facto o Convenio europeo da Paisaxe que incide no dereito da cidadanía a ser consultada sobre os obxectivos de calidade paisaxística. Isto incide directamente no seu benestar e na saúde das familias que viven e residen nos núcleos rurais afectados, que vén condicionada as súas vidas, o seu espazo vital e os seus horizontes, polos intereses de empresas alleas que só buscan explotar un recurso co mínimo custo e maximizando beneficios, á costa das familias e dos recursos comúns de todas as persoas e familias galegas.

Por outra banda, o contido do Plan Sectorial Eólico de Galicia nunca chegou a publicarse no DOG para público e xeral coñecemento das súas afeccións, cos conseguintes prexuízos que se están a ocasionar arestora para as familias que viven e residen nos núcleos rurais de Galicia, que descoñecen na meirande parte dos casos as afeccións eólicas que teñen á beira das súas casas e terras (o seu medio de vida), vulnerándose así o artigo 9.3 da Constitución española que refírese a un principio tan básico dunha Democracia como é a publicidade das normas. Así temos o caso de que os Plans urbanísticos municipais sí se publica o contido íntegro dos seus textos nos boletíns oficiais, pero o Plan Sectorial eólico de Galicia, de carácter supramunicipal e máxima incidencia territorial non.

Polo tanto, calquer utilidade pública ou interés social ou autonómico destes proxectos carece de xustificación algunha, xa que non pode amparar proxectos industriais que se desenvolvan ao abeiro dunha planificación sectorial eólica que vulnera de forma flagrante a Lei 21/2013, de 9 de decembro de avaliación ambiental.

Ademais a mercantil promotora non xustifica o interés autonómico dos proxectos eólicos, que non deixan de ser outros proxectos eólicos máis, con unha tramitación ambiental da liña de evacuación excluída da dos parques, dos moitos que se están a tramitar arestora por parte da Xunta de Galicia. Estaríamos ante un caso de fraude de lei e desviación de poder que non debera ser amparada pola Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais, órgano substantivo.

Por outra banda, a Resolución do 15 de decembro de 2021, da Xefatura Territorial de Pontevedra, pola que se somete a información pública o estudo de impacto ambiental e as solicitudes de autorización administrativa previa e de construción, proxecto sectorial (proxecto de interese autonómico) e a solicitude de declaración de utilidade pública, en concreto, das instalacións do parque eólico dos Cotos, situado no concello de Cerdedo-Cotobade, provincia de Pontevedra (expediente IN661A 2011/18-4), DOG Núm. 245, de 23 de decembro de 2021, tampouco xustifican tal interés autonómico. As circunstancias estratéxicas deberan estar debidamente xustificadas no proxecto, o que non é o caso.

Así o corrobora o **INFORME DA COMISIÓN TÉCNICA TEMPORAL SOBRE ENERXÍA EÓLICA E PAISAXES CULTURAIS EN GALICIA DOI: 10.17075/icttseepc.2021, de decembro de 2021 elaborado polo Consello da Cultura Galega.**

Véxase: <http://consellodacultura.gal/publicacion.php?id=4437>

Indica este informe nas súas páxinas 30 e seguintes en relación ao patrimonio cultural afectado pola planificación eólica en Galicia e a instalación desordenada de estacións eólicas que:

“En Galicia, dúas décadas despois da Directiva 2001/42/CE, o sector eólico continúa regulado por un plan non avaliado, no que os aspectos medioambientais (no amplo concepto de ambiente que define a directiva) non foron tidos en conta na preparación e adopción do Plan e, polo tanto, o desenvolvemento da enerxía eólica en Galicia está sometido unicamente á avaliación ambiental, insuficiente e imperfecta, do impacto dos proxectos, manténdose así o déficit de protección medioambiental que a Directiva pretendeu emendar.

A elaboración do Plan sectorial eólico realizouse a partir unicamente da IDONEIDADE DAS LOCALIZACIÓNS realizada desde a análise do seu potencial eólico. Expresamente sinala o texto vixente que non se avalían nin sequera as posibles incompatibilidades entre o PSEG e outros plans e proxectos sectoriais, “xa que a amplitude das áreas incluídas nese Plan non permite esa análise” e considera que é no desenvolvemento dos proxectos específicos dos parques eólicos onde se deberá xustificar esa compatibilidade. Resulta obvio, polo tanto, sinalar que a delimitación das áreas non considerou a existencia de valores naturais, culturais e paisaxísticos nin as súas interrelacións. (...)

A consideración do patrimonio cultural limitada ao patrimonio material e de natureza arqueolóxica, considerándoo ademais illadamente do seu contexto e contorno territorial, a consideración da paisaxe desde a perspectiva da perda de valores estéticos, desde a visibilidade, e a consideración deses valores do punto de vista económico están moi lonxe dos actuais paradigmas, dos conceptos e criterios establecidos na lexislación internacional e nas normativas autonómicas en relación coa paisaxe e o patrimonio cultural”.

En relación á afección paisaxística dos parques eólicos tramitados pola Xunta de Galicia segundo o Informe elaborado polo Consello da Cultura Galega, máximo órgano consultivo da Xunta de Galicia en materia de cultura, indica respecto á afección paisaxística da actual planificación eólica que:

“Esta avaliación pon de manifesto unha consideración da paisaxe centrada nos ámbitos singulares e no impacto, contrariamente ao que sinala o Convenio europeo da paisaxe, que recoñece todas as formas das paisaxes, tanto as emblemáticas coma as ordinarias, e apártase igualmente do concepto de “xestión das paisaxes” que este convenio define que ten como finalidade a de guiar e harmonizar as transformacións inducidas polos procesos sociais, económicos e medioambientais.

Este tratamento da paisaxe apártase incluso dos criterios que recollera a Guía de criterios de integración paisaxística de parques eólicos editada pola Xunta de Galicia (Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas) (Borobio e Castillo 2013). Nesta Guía xa se realizaba unha diagnose da relación do despregamento eólico coa paisaxe cando sinalaba que os “proxectos proliferan sen que a súa distribución territorial sexa percibida pola cidadanía como racional e sen que o carácter acumulativo dos impactos paisaxísticos fora avaliado”.

Manifestaba ademais a necesidade de que o Plan sectorial eólico do ano 1997 fose revisado “conforme ás novas formulacións de protección, ordenación e xestión da paisaxe” que persegue a Xunta de Galicia coa súa política de paisaxe. Situaba así a Guía no camiño cara á integración e harmonización da planificación sectorial coa ordenación do territorio e o carácter da paisaxe. Nese camiño: “A enerxía eólica percíbese, por tanto, como un recurso territorial que precisa dun estudo dende unhas formulacións e unha perspectiva máis ampla (económica, social, ambiental e cultural), perspectiva que nos proporciona a mirada holística e integradora dende a ciencia da paisaxe”, atendendo a paisaxe “dende unha aproximación dinámica, como síntese do modelo de usos do territorio e dos valores (tanxibles e intanxibles) que se proxectan nel, como dereito, como recurso económico e como elemento de identidade”.

Na mesma Guía, desde a perspectiva do Convenio europeo da paisaxe, enténdese por “integración paisaxística o conxunto de accións que, partindo da comprensión dun lugar, conforman o proxecto e permiten diminuír o impacto paisaxístico deste, incorporándoo en harmonía co contorno de forma que o complementa e enriqueza. [...] a única fórmula que nos permite acadar a integración paisaxística é aquela que xorde da comprensión do lugar, para abordar a súa transformación”.

A comprensión do carácter da paisaxe da área onde se proxecta un parque eólico (o patrón distintivo, valioso, recoñecible e coherente dos elementos e relación do territorio que o singularizan) é esencial e “ten que levarse a cabo antes de que se avalíe

calquera desenvolvemento dentro dela”, “só a partir do recoñecemento do carácter da paisaxe poden deseñarse proxectos e estratexias integrados na paisaxe”.

A Guía identifica e resalta na súa diagnose outra gran carencia para levar a cabo estratexias de integración completas: a de ter excluído do planeamento e desenvolvemento dos proxectos as etapas e actividades propias dun verdadeiro proceso de participación pública.

Na práctica estamos diante de estudos de impacto que responden a unha diagnose do estado actual ben definida, que implica tanto a identificación de impactos, como a definición de medidas de integración. Esta diagnose leva implícita a crenza na capacidade de integración dos parques no territorio, así como a súa acomodación á paisaxe. É esta unha certeza sen base científica, xa que as áreas de desenvolvemento eólico se delimitaron cunha total e absoluta ausencia de consideración da paisaxe, polo que non se sustenta no coñecemento nin na análise previa.

Así, a avaliación de impacto e incidencia paisaxística faise desde unha concepción clásica da paisaxe asociada á contemplación visual do espazo, límitase a constatar o impacto visual e a dificultade (imposibilidade) de integración... e a requirir, como recollen as DP e algunhas das Declaracións de Impacto Ambiental recentes:

No caso de que exista unha manifesta preocupación social polo impacto visual dos aerogeradores, deberán adoptarse as medidas necesarias para reducir ou mitigar o seu impacto visual. Nestes casos estudarase a posibilidade de realizar plantacións arbóreas nas proximidades dos núcleos, consensuadas cos seus habitantes, para reducir a visibilidade dos aerogeradores. Nesta mesma liña, considerarase a posibilidade de facilitar a xestión forestal destas terras de xeito que se apantalle o parque con plantacións forestais planificadas e xestionadas con esta finalidade, fomentando as especies autóctonas e asegurando o cumprimento das prescricións da normativa en materia de prevención de incendios forestais”.

Ao abeiro do Convenio Europeo da Paisaxe, en vigor o 1 de marzo de 2004, e que España ratificou o citado Convenio o 26 de novembro de 2007 (BOE de 5/02/2008), o papel do dereito non é recoñecer e protexer un valor ou unha beleza paisaxística particulares; o que o dereito debe recoñecer en primeiro lugar e, por conseguinte protexer, é un valor complexo: a necesidade de toda a cidadanía de establecer unha relación sensible co territorio, de beneficiarse desta relación e de participar na determinación das características formais dos lugares que habitan ou frecuentan. Ninguén, incluída a promotora deste proxecto e a Xunta de Galicia teñen dereito a emborronar a dimensión paisaxística dun territorio sen ter primeiro en conta o interese do conxunto da poboación local afectada. E o dereito á Paisaxe non pode ser determinado por un desenvolvemento económico que non ten en conta a aparencia dos territorios aos que afecta, senón que debe reflectir as verdadeiras aspiracións dos homes e mulleres que o habitan. Non se pode transformar unilateralmente por mor do interese dunha empresa as paisaxes agrarias, forestais e patrimoniais e o medio de vida das familias en paisaxes industriais e polígonos eólicos que só benefician a empresas como é o presente caso.

Respecto á falla de avaliación ambiental estratéxica do Plan Sectorial eólico de Galicia indica o INFORME DA COMISIÓN TÉCNICA TEMPORAL SOBRE ENERXÍA EÓLICA E PAISAXES CULTURAIS EN GALICIA DOI: 10.17075/icttseepc.2021, de decembro de 2021, indica ao respecto nas páxinas 85 e 86 que:

“Finalmente, o feito de que o Plan sectorial eólico de 1997 non fose sometido a avaliación ambiental estratéxica determina, como xa salientamos, unha avaliación fragmentada, proxecto a proxecto. Isto, unido a que a propia estrutura da avaliación ambiental dos proxectos presente serias insuficiencias, provoca un alto potencial de dano ambiental non diagnosticado, que se incrementa a medida que se autorizan parques eólicos sen unha visión de conxunto dos seus impactos. Estes danos ambientais serían irreversibles, en boa medida, ao supor alteracións non avaliadas dos ecosistemas afectados.

Sendo isto así, cómpre suxerir unha moratoria na autorización de parques, para que as administracións competentes corrixan as eivas que van descritas no presente informe, antes de continuar coa forte expansión desta tecnoloxía enerxética. Dous principios ambientais deben ser sinalados como xustificación xurídica desta proposta:

▮ **O primeiro é o de precaución.** Trátase dun principio esencial da política ambiental europea, cuxas bases foron asentadas na Comunicación da Comisión Europea do 2 de febreiro do 2000. Conforme este principio, hoxe incorporado ao artigo 191 do Tratado de Funcionamento da Unión Europea e á xurisprudencia comunitaria (sentenza do Tribunal de Primeira Instancia do 11 de setembro, asunto T-13/99, “Pfizer Animal Health S.A.”), “cando haxa perigo de dano grave ou irreversible, a falta de certeza científica absoluta non debe utilizarse como razón para postergar a adopción de medidas efectivas para impedir a degradación do medio ambiente”.

Hoxe, o principio de precaución aparece incorporado ao artigo 2.k) da Lei 7/2021, do 20 de maio, de cambio climático e transición enerxética.

▮ **O segundo é o principio de non regresión ambiental,** tamén incorporado no artigo 2.l) da Lei 7/2021 citada. Consonte o preámbulo desta lei básica, “Desde el punto de vista medioambiental, este principio de no regresión se define como aquel en virtud del cual la normativa, la actividad de las Administraciones Públicas y la práctica jurisdiccional no pueden implicar una rebaja o un retroceso cuantitativo ni cualitativo respecto de los niveles de protección ambiental existentes en cada momento, salvo situaciones plenamente justificadas basadas en razones de interés público, y una vez realizado un juicio de ponderación entre los diferentes bienes jurídicos que pudieran entrar en contradicción con el ambiental”.

Por último, é imprescindible lembrar que estes principios foron aplicados xa pola Sala do Contencioso-Administrativo do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia como parámetros de control das autorizacións de parques eólicos, nas súas sentenzas do 11 de decembro do 2020 (STSJ GAL 6191/2020, 6192/2020 e 6193/2020, relator: Javier Cambón García).

En relación ao impacto económico e sobre os hábitats, o INFORME DA COMISIÓN TÉCNICA TEMPORAL SOBRE ENERXÍA EÓLICA E PAISAXES CULTURAI EN GALICIA DOI: 10.17075/icttseepc.2021, de decembro de 2021, indica ao respecto:

“Cómpre, en fin, atender ao que sinala a Lei 7/2021, do 20 de maio, de cambio climático e transición enerxética, que no seu artigo 25: “Desarrollo rural: política agraria, política forestal y energías renovables” sinala:

El Gobierno incorporará en la aplicación de la Política Agraria Común, así como en otras estrategias, planes y programas en materia de política agraria y de desarrollo rural, y en el Plan Forestal Español, medidas encaminadas a reducir la vulnerabilidad al cambio climático de los suelos agrícolas, de los montes y de los suelos forestales y para facilitar la preservación de los mismos, entre ellas, la elaboración de un mapa de vulnerabilidad, así como la evaluación y promoción de sistemas agrícolas y prácticas de gestión forestal sostenibles para aumentar su resiliencia frente al cambio climático, que fomentarán en todo caso las sinergias con la reducción de emisiones de gases de efecto invernadero en estos ecosistemas.

El despliegue de las energías renovables debe llevarse a cabo de manera compatible con la conservación del patrimonio natural y la adecuada ordenación territorial. Para ello, perseguirá revertir parte de la riqueza que genera en el territorio donde se realice el referido despliegue para activar su economía y combatir el declive demográfico.

E que na súa disposición final cuarta modificou os criterios básicos de utilización do solo previstos no artigo 20 do TRLS 2015, introducindo na alínea c), entre outros:

d) Riesgos asociados a la pérdida de ecosistemas y biodiversidad y, en particular, de deterioro o pérdida de bienes, funciones y servicios ecosistémicos esenciales”.

Respecto á fragmentación de parques eólicos en Galicia, O INFORME DA COMISIÓN TÉCNICA TEMPORAL SOBRE ENERXÍA EÓLICA E PAISAXES CULTURAIS EN GALICIA DOI: 10.17075/icttseeepc.2021, de decembro de 2021 do Consello da Cultura galega, indica:

“O gran número de propostas de novos parques eólicos, que en moitos casos son resultado da fragmentación dunha área en varios anacos posiblemente para evitar procedementos ambientais, vai causar importantes impactos no territorio galego, xa de si altamente modificado. (...).

Coa instalación dos muiños eólicos, non só se ve afectado o lugar concreto senón tamén as áreas próximas, así como a visibilidade tanto na contorna próxima como na que está máis afastada. (...).

A evidencia destes impactos, causados polo xigantismo e a dispersión no territorio das infraestruturas de produción de enerxía eólica e de transporte da enerxía producida, non pode servir de escusa para obviar a necesidade de recoñecer e identificar o impacto concreto sobre os valores do territorio: naturais, paisaxísticos, culturais e socioeconómicos.

Alén diso, os estudos de impacto ambiental que se realizan deberían ter a amplitude e o rigor necesarios para evitar e corrixir as repercusións dos proxectos eólicos sobre os espazos protexidos. Esas repercusións, como sinala a Directiva 92/43 do Consello, do 21 de maio de 1992, relativa á conservación dos hábitats naturais e da fauna e flora silvestres, deben ser avaliadas tendo en conta os obxectivos de conservación dos lugares naturais e atendendo aos efectos que as actuacións producen, estean estas localizadas dentro ou fóra do espazo natural e con independencia da distancia á que se sitúen, considerando ademais que as liñas demarcatorias dos espazos protexidos non rexen para a natureza.

A avaliación do impacto, amais de atender ao obxectivo global de acadar un estado de conservación favorable, ten que ter en conta os obxectivos de conservación para os espazos concretos sobre os que se estudan as repercusións. Para iso, eses obxectivos teñen que estar definidos nos plans de xestión que deben ser elaborados pola administración responsable da protección dos espazos naturais.

Cómpre, pois, realizar unha avaliación que garanta a protección para evitar repetir procesos como o xa producido na primeira fase do desenvolvemento eólico de Galicia e non repetir aqueles erros sintetizados por Luaces, Schröder e Müller (2020):

La situación que se ha generado en Galicia con la instalación de Parques Eólicos en espacios naturales y los daños que estos en su fase constructiva han provocado sobre la biodiversidad y el Patrimonio Natural, es un elocuente ejemplo de mal gobierno, sustentado en procedimientos contruidos de forma deficiente (Álvarez-Campana et al. 2004) y por la elaboración de informes y estudios promovidos por las empresas (Macías et al. 1998; 1999a, b; Macías & Calvo, 1999; Macías & Nieto, 2002; García Arrese et al. 2003a, b; García Arrese, 2005; Tapia et al. 2005) que fueron aceptados por la administración sin contrastarlos con informes independientes, a pesar que se muestran muy deficientes en relación con los criterios que deberían ser considerados en el proceso de evaluación ambiental y fuertemente sesgados a los intereses de los promotores”.

En relación ás conclusións do Consello da Cultura galega sobre a instalación de parques eólicos en Galicia, indica o citado informe que:

“5.1. Conclusións finais

A fin de concretar as conclusións que acabamos de expoñer, recollemos aquí en puntos os aspectos que ter en conta e que consideramos máis relevantes segundo os obxectivos do presente informe:

1. É prioritaria a revisión do Plan sectorial eólico de Galicia e o seu sometemento a avaliación ambiental estratéxica, no marco que as Directrices de ordenación do territorio establecen cando regulan o Plan sectorial de produción e distribución de enerxía, para:

- atender aos obxectivos sinalados nas Directrices da Paisaxe respecto dos obxectivos de calidade paisaxística;*
- atender á protección dos valores culturais do territorio a través dos que a LEI 5/2016, do 4 de maio, do patrimonio cultural de Galicia recoñece o valor patrimonial do territorio; e*
- atender á protección dos valores naturais dos espazos que aínda non foron incorporados á Rede Natura.*

2. É necesario ampliar a Rede Natura e caracterizar as paisaxes cunha definición a maior escala e detalle. A salvagarda dos valores do territorio ante o desenvolvemento eólico actual require unha actuación proactiva da Administración na identificación, inventario e protección deses valores.

3. Respecto ao medio, cómpre salvagardar lugares que teñen valor pola súa riqueza natural, cultural, paisaxística, etnográfica ou histórica, xa que coa implantación masiva dos parques eólicos se está a superar a capacidade de carga do sistema natural.

4. Verbo da cidadanía, hai que ter en conta que a construción de parques eólicos cubrindo a totalidade do territorio galego racha coa conectividade entre lugares, coa imaxe da paisaxe tradicional e coa memoria colectiva dos seus habitantes.

5. É necesaria unha estratexia dotada de instrumentos, medios e recursos que redefina a escala de xestión na que o territorio se considera marco e escenario de xestión transversal do patrimonio cultural. Isto supón desenvolver unha nova cultura sobre o territorio como elemento aglutinador e portador de valores culturais, e garante da permanencia do patrimonio, así como mudar a visión del cun novo enfoque que permita xestionalo dunha forma integral.

6. É necesario un compromiso político coa integración ambiental do desenvolvemento eólico impedindo tácticas como a individualización de parques eólicos contiguos que comparten infraestruturas comúns, evitando analizar os seus efectos acumulativos ao avalialas por separado ou o fraccionamento dos proxectos, que se analizan como elementos illados cando deberían ser un todo único que se examinase de forma conxunta.

Esa avaliación, así como as súas propias insuficiencias, provocan un alto potencial de danos ambientais e patrimoniais non diagnosticados que poden ser irreversibles pola ausencia de avaliación dos ecosistemas afectados.

7. Non se pode equiparar a participación pública coa información pública, xa que a segunda non pode substituír á primeira. A planificación dos territorios susceptibles de acoller parques eólicos debe contar coas comunidades locais polo seu coñecemento do territorio, sen furtarlles o dereito a ser parte das decisións que afectan a súa relación co territorio que habitan, segundo ampara o Convenio europeo da paisaxe.

8. Porque é incuestionable que este despregamento eólico modificaría negativamente o territorio e as súas dinámicas e xeraría unha nova paisaxe, é necesario tomar conciencia dos procesos sociais e económicos que xeran estas novas formas da paisaxe, anticipar os efectos que produciría a implantación dos parques e consideralos dentro do proceso de toma de decisións sobre un territorio pensado globalmente.

9. A curto prazo, débense mellorar moitos dos instrumentos dos que xa se dispón: a ordenación do territorio e a avaliación ambiental pódense re-deseñar e mellorar a súa función, considerando de xeito integral as múltiples afeccións que as instalacións eólicas xeran á sociedade, ao contorno ambiental, perceptivo e material, e á propia vida das comunidades.

10. A longo prazo, debe re-planificarse o modelo de desenvolvemento económico cara a unha sociedade sustentable, o que inclúe unha reflexión sobre as condicións reais de sustentabilidade das chamadas "enerxías renovables".

11. Urxe solicitar unha moratoria na autorización de parques, para que as administracións competentes corrixan as eivas descritas no presente informe, antes de continuar coa forte expansión desta tecnoloxía enerxética. Esta proposta xustifícase xuridicamente por dous principios ambientais: o principio de precaución e o de non regresión ambiental”.

Por outra banda, estase a obviar a importante función de descarbonización da economía que realiza o monte galego, tal e como recoñece expresamente a propia Lei 7/2012, de 28 de xuño de Montes de Galicia na súa Exposición de Motivos.

☞ **FRAGMENTACIÓN DO PROXECTO INDUSTRIAL EÓLICO EN VARIOS PROXECTOS INDEPENDENTES. DIVISIÓN ARTIFICIOSA E FRAUDE DE LEI.**

Tan só se somete a exposición pública o proxecto do parque eólico dos Cotos, pero non a súa infraestrutura asociada de evacuación. Non se somete a avaliación ambiental conxunta o parque e a totalidade das súas infraestruturas de evacuación. Polo tanto, a veciñanza afectada pola liña de evacuación de municipios como Ponte Caldelas cando teña a opción de avaliar o impacto desta infraestrutura, parte das instalacións (aeroxeradores, Set, gabias de cableado...etc) é probable que xa conten con unha declaración de impacto ambiental aprobada ou incluso co proxecto aprobado, non tendo opcións para decidir nin poder valorar a totalidade das infraestruturas do parque. Réstase e incluso se impide a participación da cidadanía no proceso de tramitación da totalidade das infraestruturas do parque eólico como ben indica o Consello da Cultura Galega no seu informe antes citado. Vulnéranse por tanto dereitos das persoas, non só xa os dereitos á información e o dereito de participación, senón dereitos máis fundamentais como é o dereito á saúde, o dereito ao benestar físico e psíquico da cidadanía e das colectividades, entendidas estas como as familias dos núcleos rurais afectados e o dereito a decidir, relacionados cos anteriores.

Polo tanto, e a pesar de ser parte das infraestruturas de evacuación deste proxecto subtráese da información pública co que se está a privar á cidadanía afectada e ao público da súa consulta e avaliación dos impactos ambientais vulnerándose a Lei 21/2013, de 9 de decembro de avaliación ambiental e a Lei 24/2013, do 26 de decembro, do Sector Eléctrico.

Artigo 21. Actividades de produción de enerxía eléctrica.

“5. Formarán parte da instalación de produción as súas infraestruturas de evacuación, que inclúen a conexión coa rede de transporte ou de distribución, e no seu caso, a transformación de enerxía eléctrica”.

Esta práctica espúrea evidencia a vulneración flagrante da Lei 21/2013, de 9 de decembro de avaliación ambiental ao substraer os plans industriais da preceptiva avaliación ambiental estratéxica ao mesmo tempo que vulnera normativa internacional do alcance do Convenio de Aarhus.

☞ **Ausencia do estudo do potencial eólico entre a documentación sometida a exposición pública.**

A mercantil promotora non acredita a existencia do recurso eólico. Tan só se basea nun software de modelización do cálculo da produción da enerxía anual estimada, cando o cambio climático está a afectar ao actual réxime dos ventos. Polo tanto, non hai datos reais que permitan acreditar a existencia do recurso eólico.

☞ **Ausencia de retorno social do proxecto industrial eólico.**

A mercantil promotora non indica cal é o retorno social do proxecto. O parque non xera emprego algún nin repercute en modo algún de forma positiva na economía da zona. Todo o contrario: a severa afección paisaxística, ambiental e patrimonial afectará gravemente e de xeito irreversible ao benestar das familias, ao desenvolvemento da hostalería e do turismo e prevese que contrariamente ao que indican, a afección aos recursos hídricos da zona sexa irreversible.

Tampouco se xustifican os motivos de instalar un parque eólico nunha área de investigación.

Véxase o informe do Consello da Cultura galega: <http://consellodacultura.gal/publicacion.php?id=4437>

☞ **Afección significativa, severa e prexuízos irreparables para a Paisaxe e á biodiversidade. Incremento do Feísmo Paisaxístico e afección severa ao turismo e á hostalería:**

O proxecto do parque eólico dos Cotos fragmenta os hábitats, os ecosistemas e implica directamente a perda de biodiversidade. Pero non son só estes parques. Existen outros parques no mesmo ámbito xeográfico. Os parques proxectados transforman as paisaxes de mosaicos agro –forestais nunha paisaxe inhóspita de marcado carácter industrial inzada de muíños e liñas de alta tensión. Ao anterior hai que engadir os impactos da liña de evacuación non sometida a avaliación ambiental conxuntamente co parque.

Por outra banda, o proxecto afecta de maneira irreversible a lugares identitarios para a poboación e as familias que viven, residen e/ou traballan no ámbito xeográfico dos parques e que resultan obviadas pola mercantil promotora. Estas paisaxes están construídas a partir das vidas das persoas, as súas percepcións e son moitas veces fundamentais para o sentimento de identidade e o benestar das persoas. Trátase de paisaxes identitarias das persoas que constrúen e viven na paisaxe en si, cuxas miradas probablemente non son panorámicas, nin sequera admiran, pero cuxas percepcións sensoriais descenden aos máis pequenos detalles, identificando paisaxes de vida, soños, símbolos. **Entre estas paisaxes ou lugares peculiares e identitarios para a poboación local e as familias que viven, residen e/ou traballan nos núcleos rurais afectados destacan os COTOS, identitarios da área xeográfica onde se pretende localizar o parque, esas cumes ou partes altas dos montes de forma cónica tan emblemáticas da zona.** Entre estas paisaxes ou lugares identitarios e peculiares están:

O Monte Castelo, O Monte Arcela, **Os Cotos Mosqueiros, O Coto de Paraños**, Campo Longo, Veiga da Porta, **O Coto do Ceo**, Outeiro das Cabras, Costa da Galiña, **O Coto de Valdegua**, Torre do Castelo, **O Coto Carballo, O Coto das Ínsuas, O Coto de Ramaloso, O Coto do Castro**, Campia de Regaduxe, As Lagoas, A Porteliña, A Fontán, A Rascadeira, Porta da Laxa, As Raposeiras, A Lousa, A Regoduxe, O Muíño Grane, Os Cogordos, O Chan da Batalla, O Foxo, Maside, Cavas Paridas, Sameán, Fixacos, Chan do Muíño, Monte Xión, O Pego, O Redondiño, A Besada, A Gaseliña, A Fonte da Ouriceira, O Valiño, As Abeleiras, A Cova da Raposa, Campos Verdes, O Merendeiro, O Espiñeiro, O Foxo do Lobo, O Banciño, A Freixa, O Monte Coirego, A Galla do Coto, A Cerviña, Crujal, Albagueira, Coto dos Calvos, Carballeira do Rei, Campo da Anta, Fonte Morgueira, Os Picarros, O Outeiro dos Porros, Transcarrique, A Cividá, O Castro A Cividá, A igrexa Sra. Do Carme de Cuspeditriños, **O Coto de Gondariz**, O Espiñeiro, Santiaguíños, A Arrotea, O Monte de Cutián, O Outeiro das Meigas, A Porta da Pedra, **O Coto da Vella**, A Pena Boa, As Raposeiras, A Torroa, **O Coto Xesteiro**, O Outeiro do Raposo, O Monte da Penacadeira, O Monte Meán, O Pedrazo, As Covas, **O Coto da Rocha**, O Pousadoiro, **O Coto do Corro, O Coto Grande**, O Monte Calvo e Cepillo, Sistolto, O Porto dos Touros, O Porto Outeiro, O Monte da Peda, **O Coto da Corrida**, Porto Muíño, Gorgullóns, O Salgueiro, A Fonte dos Tornos, O Regueiro das Brañiñas, O Monte do Pé da Moa, Os Piornos, **O Coto do Facho**, As Covas, A Pedra Núa, Vista Alegre ...etc.

Pero hai que ter en conta tamén que existe unha mancha de infraestruturas eólicas no ámbito xeográfico de afección do proxecto, o que acrecenta progresivamente o feísmo paisaxístico, xa que están a instalarse estacións eólicas e formando verdadeiros polígonos industriais nos cumes dos montes e das montañas, afectando a áreas como é este caso de alto valor ambiental, hídrico e paisaxístico e patrimonial.

Así cómpre ter en conta que ademais deste parque existen outros xa en funcionamento ou en tramitación como:

- * Parque eólico Monte do Pé – 4 aerogeradores
- * Parque eólico Coto Aguado – 6 aerogeradores
- * Parque eólico Coto do Carballal -4 aerogeradores
- * Parque eólico Anduriña – 9 aerogeradores
- * Parque eólico Zudreiro – 4 aerogeradores
- * Parque eólico Monte Peón – 3 aerogeradores
- * Parque eólico Portovidros – 3 aerogeradores

*Parque eólico Campo das Rosas – 4 aerogeradores

*Parque eólico Edreira I – 8 aerogeradores

*Parque eólico Serra do Cando – 44 aerogeradores

*Parque eólico singular Monte do Ceo – 3 aerogeradores

*Parque eólico Acival – 4 aerogeradores

*Parque eólico Monte do Seixo – Cando – 37 aerogeradores

Total: 133 aerogeradores máis os 6 previstos neste proxecto.

A isto hai que engadir as liñas de evacuación cos seus puntos de apoio e os accesos aos mesmos que a promotora obvia mencionar á hora de avaliar os impactos sinérxicos e acumulados.

Estariamos a falar xa dunha paisaxe cada vez máis industrial co abandono progresivo e crecente dos tradicionais mosaicos agro – forestais. O impacto paisaxístico e a fragmentación dos hábitats é inasumible desde o punto de vista do benestar das familias afectadas e a perda da biodiversidade é incoherente coa crise climática actual.

☞ **Vulneración normativa:**

****Artigo 59 da Lei 7/2012, de 12 de xuño. Cambio de uso forestal**

1. O cambio de uso forestal dun monte, cando non veña motivado por razóns de interese xeral, e sen prexuízo do disposto no artigo 28.2 desta lei e da normativa ambiental aplicable, terá carácter excepcional e requirirá informe favorable do órgano forestal e, de ser o caso, do titular do monte. 2. A Administración forestal competente poderá regular un procedemento máis simplificado para a autorización do cambio de uso naquelas plantacións forestais temporais para as cales se solicite unha reversión a usos anteriores non forestais. 3. En terreos afectados por incendios forestais, non se poderá producir un cambio de uso en trinta anos. Con carácter singular, poderanse acordar excepcións sempre que, con anterioridade ao incendio forestal, o cambio de uso estiver previsto: a) Nun instrumento do planeamento previamente aprobado. b) Nun instrumento do planeamento pendente de aprobación se xa foi obxecto de avaliación ambiental favorable ou, de non ser esta esixible, se xa foi sometido ao trámite de información pública. c) Nunha directriz de política agroforestal que recolla o uso de pastos ou agrícola extensivo en montes incultos ou en estado de abandono que non estean arborados con especies autóctonas.

A normativa vixente impide a recalificación urbanística dos terreos incendiados como é o presente caso.

☞ **Afección moi severa e prexuízos irreparables para a Rede Natura 2000 e a súa coherencia. Falla de conectividade ecolóxica entre os ecosistemas. Cómpre ter en conta que as especies non entenden de límites xeográficos e que o mantemento da conectividade ecolóxica é fundamental para o mantemento dos ecosistemas e da coherencia da propia Rede.**

Serra do Cando. ZEPVN.

Río Lérez. ZEPVN.

Enseada de San Simón ZEC/ZEPVN.

Serra do Cando

Código ZEC

ES1140014

Rexión

Atlántica

Data declaración LIC

29 de decembro de 2004. Decisión da Comisión do 7 de decembro de 2004, pola que se aproba a lista de lugares de importancia comunitaria da rexión biogeográfica atlántica.

Data declaración ZEC

31 de marzo de 2014. Decreto 37/2014, do 27 de marzo de 2004, polo que se declaran zonas especiais de conservación os lugares de importancia comunitaria de Galicia e se aproba o Plan director da Rede Natura 2000 de Galicia.

Instrumentos de planificación

Plan director da Rede Natura 2000. Decreto 37/2014

Concellos

Cerdedo, Cotobade, Forcarei, A Lama e Beariz.

Superficie

5.458 ha.

Situación

Na zona centro-sudoeste de Galicia, na denominada Dorsal Galega. Nesta serra atópase o nacemento dos ríos Verdugo e Almofrei (este último tributario do Lárez). Está relativamente próxima ao río Lárez e ao río Avia, afluente do Miño. Localidades de referencia: Cerdedo, Chamadoira, Limeres, Cavadosa e Meilide (Cerdedo); Caroi, Valongo e Augas Santas (Cotobade); Alfonsín, Devesa de Arriba, Pousada, Pardesoia e Sisto (Forcarei); Escuadra, Antas, Covelo, Cambeses, Gabián, Cernedo e A Barcia (A Lama); Xigarza e Doade (Beariz).

Outras figuras de protección

- Zona de Especial Protección dos Valores Naturais “Serra do Cando”, de 5.458 ha.

Tipos de hábitats do Anexo I da Directiva 92/43/CEE

Código	Denominación
3130	Augas estancadas, oligotróficas ou mesotróficas con vexetación de <i>Littorelletea uniflorae</i> e/ou <i>Isoeto-Nanojuncetea</i>
3260	Ríos dos pisos basal a montano con vexetación de <i>Ranunculion fluitantis</i> e de <i>Callitriche-Batrachion</i>
4020 β	Queirogais húmidos atlánticos de zonas temperadas de <i>Erica ciliaris</i> e <i>Erica tetralix</i>
4030	Queirogais secos europeos
6220 β	Zonas subestépicas de gramíneas e anuais do <i>Thero-Brachypodietea</i>
6410	Prados con molinias sobre substratos calcáreos, turbosos ou arxilosimosos(<i>Molinion caeruleae</i>)
6430	Megaforbios eutrofos hidrófilos das orlas de chaira e dos pisos montano a alpino
6510	Prados pobres de sega de baixa altitude (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)
7110 β	Turbeiras altas activas
7140	'Mires' de transición
7150	Depresións sobre substratos turbosos do <i>Rhynchosporion</i>
8130	Desprendementos mediterráneos occidentais e termófilos
8220	Encostas rochosas silíceas con vexetación casmofítica
8230	Rochedos silíceos con vexetación pioneira do <i>Sedo-Scleranthion</i> ou do <i>Sedo albi-Veronicion dillenii</i>
8310	Covas non explotadas polo turismo
91E0 β	Bosques aluviais de <i>Alnus glutinosa</i> e <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)
9230	Carballeiras galaico-portugueses con <i>Quercus robur</i> e <i>Quercus pyrenaica</i>

Especies do Anexo II da Directiva 92/43/CEE

Flora	Invertebrados	Peixes
	<i>Cerambyx cerdo</i>	<i>Rutilus arcasii</i>
	<i>Euphydryas aurinia</i>	
	<i>Geomalacus maculosus</i>	
	<i>Lucanus cervus</i>	
	<i>Oxygastra curtisii</i>	

Anfibios/Réptiles	Mamíferos
<i>Chioglossa lusitanica</i>	<i>Barbastella barbastellus</i>
<i>Discoglossus galganoi</i>	<i>Galemys pyrenaicus</i>
<i>Lacerta schreiberi</i>	<i>Lutra lutra</i>
	<i>Myotis bechsteinii</i>
	<i>Myotis emarginatus</i>
	<i>Myotis myotis</i>
	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>
	<i>Rhinolophus hipposideros</i>

Río Lérez

Código ZEC

ES1140002

Rexión

Atlántica

Data declaración LIC

29 de decembro de 2004. Decisión da Comisión do 7 de decembro de 2004, pola que se aproba a lista de lugares de importancia comunitaria da rexión bioxeográfica atlántica.

Data declaración ZEC

31 de marzo de 2014. Decreto 37/2014, do 27 de marzo de 2004, polo que se declaran zonas especiais de conservación os lugares de importancia comunitaria de Galicia e se aproba o Plan director da Rede Natura 2000 de Galicia.

Instrumentos de planificación

Plan director da Rede Natura 2000. Decreto 37/2014

Concellos

Pontevedra, Campo Lameiro, Cotobade.

Superficie

150 ha.

Situación

Tramo baixo do río Lérez ata a súa desembocadura na ría de Pontevedra. Localidades de referencia: Pontevedra, A Lagoa-Campo Lameiro.

Outras figuras de protección

- Zona de Especial Protección dos Valores Naturais "Río Lérez", 149 ha.

Tipos de hábitats do Anexo I da Directiva 92/43/CEE

Código	Denominación
1130	Esteiros
3260	Ríos dos pisos basal a montano con vexetación de <i>Ranunculion fluitantis</i> e de <i>Callitricho-Batrachion</i>
4030	Queirogais secos europeos
6220 B	Zonas subestépicas de gramíneas e anuais do <i>Thero-Brachypodietea</i>
6410	Prados con molinias sobre substratos calcáreos, turbosos ou arxilo-limosos (<i>Molinion caeruleae</i>)
6430	Megaforbios eutrofos hidrófilos das orlas de chaira e dos pisos montano a alpino
6510	Prados pobres de sega de baixa altitude (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)
8220	Encostas rochosas silíceas con vexetación casmofítica
8230	Rochedos silíceos con vexetación pioneira do <i>Sedo-Scleranthion</i> ou do <i>Sedo albi-Veronicion dillenii</i>
91E0 B	Bosques aluviais de <i>Alnus glutinosa</i> e <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)
9230	Carballeiras galaico-portugueses con <i>Quercus robur</i> e <i>Quercus pyrenaica</i>

Especies do Anexo II da Directiva 92/43/CEE

Flora	Invertebrados	Peixes
-------	---------------	--------

<i>Narcissus cyclamineus</i>	<i>Cerambyx cerdo</i>	<i>Petromyzon marinus</i>
	<i>Elona quimperiana</i>	<i>Salmo salar</i>
	<i>Lucanus cervus</i>	
	<i>Macromia splendens</i>	
	<i>Margaritifera margaritifera</i>	
	<i>Oxygastra curtisii</i>	

Anfibios/Réptiles	Mamíferos
<i>Chioglossa lusitanica</i>	<i>Galemys pyrenaicus</i>
<i>Discoglossus galganoi</i>	<i>Lutra lutra</i>
<i>Lacerta schreiberi</i>	<i>Myotis myotis</i>
	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>
	<i>Rhinolophus hipposideros</i>

☞ **Afección severa e prexuízos irreversibles para as Paisaxes, o turismo e a hostalería. Xeración de Feísmo Paisaxístico.**

Val do Alto Almofrei.

San Xusto-Río Lérez.

Serra do Cando.

Área arqueolóxica de Campo Lameiro.

Castro de Penalba.

En canto aos valores naturais, patrimoniais e paisaxísticos, Cotobade conta coas praias fluviais e áreas recreativas de Chan, Pozo Negro e Xesteira, á marxe do río Almofrei.

Ademais, os miradoiros da Soldada, en Vilanova, do monte Castelo e do monte do Castro ofrecen fermosas vistas tanto das terras altas de Pontevedra como das terras baixas do val do Lérez.

O goce desta paraxe fluvial de Pozo Negro vese acrecentado cun conxunto de muíños restaurados dun alto valor etnográfico, que calquera visitante desexará repetir tal estadía.

Véxase:

<https://www.galiciamaxica.eu/galicia/pontevedra/telescopio-del-monte-coirego/>

☞ **Telescopio do Monte Coirego e Campo dá Poza. Actividade incompatible coa mancha de infraestruturas eólicas da zona.**

O Monte Coirego en Cotobade inclúe unha serie de lombas que se levantan máis de 700 metros de altura sobre o nivel do mar. A súa situación afastado da costa e lonxe de grandes núcleos urbanos fano un lugar inmejorable para a observación das estrelas e para achegarse e estar en comunión co universo.

A Asociación Astronómica Sirio impulsou un proxecto para a construción dun observatorio astronómico neste lugar no 2008. Para iso contaron co apoio da Asociación Cultural e Ambiental Canón de Pau e grazas á cesión do terreo por parte da Asociación de Montes de Carballedo por 25 anos e o financiamento de Plan Galego de Investigación, Desenvolvemento e Innovación Tecnolóxica 2006-2010 o proxecto fíxose realidade.

<https://www.galiciamaxica.eu/galicia/pontevedra/comarca-de-tabeiros-terra-de-montes/cerdedo-cotobade/>

<https://xn--recunchiosnagaliza-u0b.es/es/ruta-do-foxo-do-lobo-cotobade-pontevedra/>

<https://grupodeandainasriasbaixas.blogspot.com/2014/05/cotobade-foxo-do-lobo-as-buratas-pozo.html>

<https://www.galiciamaxica.eu/galicia/pontevedra/comarca-de-tabeiros-terra-de-montes/cerdedo-cotobade/>

A beleza paisaxística das aldeas de Cotobade

☞ **Afección severa á Rede de Miradoiros:**

- * Miradoiro de Monte Castelo_2, a uns 890 metros do A1, e o de Miradoiro de Monte Sisalto, a 106 metros da localización do A3. Desde eles obsérvanse os aeroxeradores do parque eólico ao igual que desde todas as aldeas e núcleos da redonda.
- * Miradoiro de Castrelada no Coto Pequeno.
- * Miradoiro do Monte Coirego.
- * Miradoiro de Sacro Corazón
- * Miradoiros sobre o río Almofrei e A Soldada
- * Miradoiro de Monte das Fragas.
- * Miradoiro Penalba. Localízase nun coto de 439 m. s. n.m. con acceso rodado cara á capela de San Antón e o Castro de Penalba.
- * Miradoiro de Limeres, a 8,8 km ao nordés. Localízase nun coto de 575 m. s. n.m. co topónimo Outeiro Pernide.
- * Miradoiro de Pena Aranda, a 8,9 km ao sur. Localízase nun coto de 545 m. s. n.m. co topónimo Outeiro Lanuxe
- * Miradoiro de Alto dá Cruz do Seixo, a 9,1 km ao leste. Localízase na Porteliña.

☞ **Afección severa ao Camiño de Santiago, Camiño Portugués e o Camiño Francés, este último máis ao norte.**

Patrimonio da Humanidade desde 1993 e Itinerario Cultural Europeo (ICE), unha etiqueta creada polo Consello de Europa para promover unha cultura europea común. O impacto paisaxístico dos parques eólicos descontextualiza este itinerario cultural.

☞ **Afección severa a roteiros.**

GR-94-“Rural de Galicia

PR- G 68- “Senda A Vía Escondida

PR- G 109-“Roteiro das Almiñas e do Foxo do Lobo”

PR- G 135-“Roteiro dá Escuadra”.

Finalmente, existen algúns roteiros de BTT que pasan polas elevacións onde se sitúan os aeroxeradores; concretamente, a roteiro BTT 3 discorre preto dos aeroxeradores 1 e 2 e a roteiro BTT 4 pasa polo monte onde están o resto dos aeroxeradores.

☞ **Afección moi severa e prexuízos significativos para os recursos hídricos. Vulneración flagrante da Directiva Marco dá Auga (DMA). AUSENCIA DUN ESTUDO HIDROLÓXICO E HIDROXEOLÓXICO QUE GARANTA A CALIDADE DAS MASAS DE AUGA SUPERFICIAIS E SOTERRADAS E A NON AFECCIÓN AOS ACUÍFEROS:**

A mercantil promotora obvia as captacións de auga para o uso humano e agrogandeiro e os mananciais e fontes que hai na poligonal do parque eólico e no traxecto da liña de evacuación.

O estudo hidrolóxico realizado pola empresa é moi deficiente. Trátase dunha zona onde abrollan fontes no terreo e se configuran corgas e vales fluviais. Ao marxe xa das lagoas e turbeiras, trátase de espazos de gran riqueza hídrica estudados sobre planos pero non sobre o terreo. Cómpre ter en conta que se trata de zona de moitos vales fluviais que recollen os cauces e a auga dos mananciais que nacen nos cumios máis altos, precisamente onde se prevé a instalación dos aeroxeradores e das infraestruturas asociadas.

Así no Monte Castelo nacen dous cauces innominados e sen codificar. Un deles atravesa a paraxe de Cabastarrañas. O outro cauce cruza a paraxe do Coto. Ambos os dous tributan no río Cabanelas. Este cauce e o seu nacemento estaría afectado directamente polas infraestruturas eólicas. Ambos os dous cauces conflúen na paraxe das Costaneiras e orixinarían o val fluvial do río Cabanelas. Non hai que esquecer que os cotos mencionados anteriormente son a orixe de numerosos cauces que no seu devir acaban configurando vales fluviaes, feito obviado pola mercantil promotora.

Na paraxe das Aguenxas, tamén no Monte Castelo, nace un cauce innominado que tras cruzar as Xesteiras e as Cachadas tributa no río Almofrei, xa na paraxe de Campo Longo.

Na paraxe das Lagoas nace o rego Duxe, que tras atravesar a Cachadiña e as Lagoas pasa polo Puntillón, onde tributa no río Almofrei.

Na paraxe da Porteliña nace un cauce que atravesa A Fontán e desemboca no río Cabanelas. No lugar da Rascadeira nace o río Tenorio, que atravesa a Porta da Laxa.

Na paraxe de Gorgullóns nace un cauce innominado, que atravesa o Soto Longo, O Salgueiro e Porto Muíño, onde tributa no rego das Besadas.

No Coto do Facho nace o Regueiro das Brañiñas. Este regueiro recolle as augas que abrollan no Coto do Facho configurando un cauce profundo, que desemboca no río Almofrei á altura da paraxe de Penaboa.

No Coto do Corro, na paraxe de Freixa, nace outro cauce innominado. Na Fonte dos Tornos nace outro cauce que dá lugar ao rego Candeira.

Na paraxe Tras do Castro nace o río Meniños ou Miniños, no monte veciñal de Augasantas e que atravesa o monte veciñal da Borela, onde tributa no río Pequeno, xunto co río Borela e o Regueiro de Porta Caldelas.

No Monte de Penacadeira ou Pena Gadeira e na paraxe de Covas existen varias captacións de auga.

O río Pequeno nace na Freixa, atravesa As Devesas, A Graña, Os Muíños, Ante Muíño e na paraxe de Toxeiras recolle as augas doutro cauce que tamén nace na Freixa, no monte veciñal da Borela e atravesa Os Campos, Preibastos, Raposeiras e Toxeiras formando o regato de Escorregade.

A mercantil promotora non avalía a calidade das masas de auga afectadas polo proxecto. Non existe estudo algún sobre a importancia dos vales fluviaes. Non se miden os caudais dos cauces afectados e non se garante a integridade dos acuíferos e das masas de auga soterradas. Tamén se obvia a calidade destas.

Afección severa e prexuízos irreversibles para o sistema de brañas e humidais da zona de afección do proxecto:

Existe unha afección severa e moi severa a humidais, brañas e espazos sensibles dominados por hábitats prioritarios e de interese comunitario como:

Brañas das Lagoas, brañas das Covas, As Brañiñas, brañas do Pozo Negro, brañas do Quinteiro, humidal das Xunqueiras, brañas da Fonte Sobreira, Brañas do Manancial Bidueiros, brañas da Veiga das Abellas, brañas do Cotos Mosqueiros, brañas de Borela, brañas de Carballedo, brañas da Abeleira...etc.

O parque prevese a súa instalación nunha zona e brañas, humidais, lagoas, turbeiras...etc. e esta afección prevese permanente e irreversible.

Cómpre ter en conta que as infraestruturas afectan de forma irreversible a estes espazos. Ademais os aeroxeradores aséntanse practicamente sobre humidais, brañas e lagoas. A propia toponimia xa indica que estamos en presenza de humidais, Brañas e Lagoas. A afección aos recursos hídricos é irreversible. As importantes remocións de toneladas de terra para a instalación das cimentacións e plataformas dos aeroxeradores pode romper acuíferos e afectar seriamente ás masas de auga soterradas. Os humidais son fontes de vida, xa que o 40 % das especies do mundo viven ou se reproducen nestes espazos. Tamén son fonte de

auga limpa e de alimento, de feito, unha de cada sete persoas depende dos humidais para o seu sustento. Os servizos que brindan os humidais son incalculables e insubstituíbles.

Centos de hectáreas de lagoas, lagos, brañas, xunqueiras, bosques húmidos e turbeiras están en serio risco de desaparición por mor da expansión descontrolada de eólicos en Galicia. En Galicia só hai 5 humidais protexidos ao abeiro do Decreto 110/2004, do 27 de maio. Posteriormente no ano 2008 a Xunta de Galicia aprobaba o Decreto 127/2008, do 5 de xuño, polo que se desenvolve o réxime xurídico dos humidais protexidos e se crea o Inventario de humidais de Galicia, vixente na actualidade. Desde o ano 2008, data de creación do Inventario como rexistro público de consulta dos humidais, a Xunta abandonouno por completo e non se molestou en inventariar debidamente os humidais galegos incumprindo de cheo a Directiva 2000/60/CE, pola que e establece un marco comunitario de actuación no ámbito da política de augas (en diante DMA).

O obxectivo ambiental da DMA é “establecer un marco para a protección das augas superficiais continentais, as augas de transición, as augas costeiras e as augas subterráneas que preveña toda deterioración adicional e protexa e mellore o estado dos ecosistemas acuáticos e, con respecto ás súas necesidades de auga, dos ecosistemas terrestres e humidais directamente dependentes dos ecosistemas acuáticos”.

A inscrición dun humidal no Inventario de humidais de Galicia deixará constancia, como mínimo da súa dentificación, denominación e descrición, codificación e denominación do humidal, descrición xeral do humidal, tipoloxía, localización e superficie, localización xeográfica, administrativa e hidrolóxica, superficie do humidal, hábitats, vexetación e flora, fauna, réxime de protección, plans e medidas de conservación, estado de conservación e cartografía.

Ao non delimitarse debidamente os humidais do Inventario dificilmente se poden identificar, controlar e moito menos cumprir cos obxectivos de calidade destas masas de auga que esixe a DMA e por tanto, xa non habería ningún obxectivo ambiental que cumprir, abandonando a súa sorte estes espazos que prestan grandes e valiosos servizos ecosistémicos.

O desleixo da Xunta de Galicia con respecto aos humidais e de tal envergadura que na praxe a cidadanía ten que pasar polo que indican as empresas nos proxectos, sen poder constatar a veracidade do que neles se realta. As obras de construción dos parques eólicos sobre estes espazos ou con afección aos mesmos, provoca a desaparición dos valores naturais destes. A apertura de viais, as cimentacións dos muíños, as gaviás de cabreado, a construción das subestacións eléctricas, as liñas de evacuación e os centros de seccionamento están a provocar a fragmentación e drenaxe destas zonas húmidas con un impacto ambiental irreversible e inasumible nunha época de crise climática como a actual.

As turbeiras son importantes sumidoiros de carbono e por tanto son cruciais para facer fronte a unha emerxencia climática que está a acelerar a perda de biodiversidade. Os humidais están a desaparecer máis rápido que ningún outro ecosistema e a implantación de parques eólicos non seu ámbito xeográfico non é a solución adecuada para contribuír ao cambio climático. Existen numerosas zonas de humidais, xuncais, brañas e lagoas e directamente afectadas polos aerogeneradores. En consoancia co artigo 21 da Lei 7/2021, do 20 de maio, de cambio climático e transición enerxética, relativo á consideración do cambio climático na planificación e xestión territorial e urbanística, así como nas intervencións no medio urbano, na edificación e nas infraestruturas do transporte, os humidais, as brañas e as lagoas, ao igual que as nasceras dos ríos deberan ser consideradas zonas de sensibilidade e exclusión de infraestruturas eólicas, pola súa importancia para a biodiversidade, conectividade e provisión de servizos ecosistémicos.

Humidal na área de afección do proxecto

☞ **Afección severa e irreversible ao benestar das familias que viven, residen e traballan nos núcleos rurais afectados:**

Cómpre ter en conta que a mercantil promotora só avalía as afeccións, e aínda así de maneira insuficiente, para as poboacións máis próximas e obviando o resto de núcleos que están dentro da poligonal do parque, entendendo esta como a superficie afectada por este. A altura dos aeroxeradores e a súa proximidade aos núcleos habitados implica unha particular afección sobre o benestar e a saúde das familias afectadas. Cómpre indicar tamén a presenza doutros parques eólicos na entorna, que tamén se atopan na cunca visual deste parque, coa conseguinte acumulación de afeccións. A mercantil promotora recoñece impactos significativos para os núcleos de poboación afectados polo proxecto dos Cotos como: ruidos das voaduras puntuais durante a fase de execución do parque, contaminación acústica e electromagnética durante o funcionamento, ou efecto de “sombra” das pás, alteracións das sinais de radio e televisión... etc. Ao que hai que engadir o impacto paisaxístico co que hai que convivir o resto da vida... Afección moi severa a núcleos como:

Quinteiro Riba, Quinteiro Baixo, Salgueiro, parroquia de Rebordelo, Os Martices, Soutolongo, Os Lourenzos, Chan de Raxadales, O Igraxario, O Frade, Pereiral, Pazos –Borela, Gandariñas, A Graña, A Senra, A Carrasqueira, parroquia de Borela, Alargo, A Cachada, Travesas, Famelga, Paciño, Peroselo, O Facho, Rebordelo, Pozo Negro, Pedarnua, As Lagoas, Regoduxe, Gourgullóns, Costiña, Noviñas, Estivadas, Chan, Braña, Esperaña, Cuqueira, Espiñeira, Pelugas, Cerreda, Sión, Xerela, A Igrexa, Carballedo, Escobas, Atalaia, Pazos, Navales, Berberote, Navales de Berberote, Xerela, Caroi, A Laxa, Barreira, Cavadosa, Barreira, Covelo, Cachadiña, Eido, San Lourenzo, Gateira, Monte, Ameán, Pereiro, Cancelo, Cabanelas, Tenorio, Lérez, Caroi, Loureiro, Carballedo, Rebordelo, Borela, Almofrei...etc.

O proxecto eólico resulta incompatible coa vida cotiá en núcleos como:

Borela (San Martiño)
Rebordelo (San Martiño)
Viascón (Santiago)
Carballedo (San Miguel)

Loureiro (Santiago)
Aguasantas (San María)
Tenorio (San Pedro)
San Xurxo de Sacos (Santiago)
Sacos (Santa María)
Corredoira (San Gregorio)
Valongo (Santo André)
Almofrei (San Lorenzo)

Cómpre ter en conta ademais que as infraestruturas do parque afectan incluso a lugares habitados como Covas, Pozo Negro, Pedra Núa,...etc. A paraxe Finca Diestro está á beira de Rebordelo e da igrexa de San Montiño. Ademais as infraestruturas afectan a lugares como Vista Alegre, Pousadoiros e ao camiño de Cotobade (lugar da Costa –Borela), antigo camiño real e roteiro de peregrinación mariana e xacobeá.

Ao anterior hai que engadir o impacto económico negativo xa que fragmenta ás explotacións agro-gandeiras e forestais repercutindo negativamente na calidade destas e no benestar dos animais das granxas próximas.

☞ **ÉXODO POBOACIONAL PARELLO Á INSTALACIÓN DE INDUSTRIAS AGRESIVAS COA ENTORNA E CO MEDIO AMBIENTE. PRESIÓN INDUSTRIAL EXCESIVA:**

Impacto non avaliado pola mercantil promotora. O interese público e a utilidade social do proxecto carece de base e xustificación. Así o acredita o forte rexeitamento social á instalación masiva de parques eólicos nos núcleos rurais de Galicia. Nun rural no que a Xunta de Galicia permiten inzar muíños en calquer lugar como así o acredita o feito de que na mesma área xeográfica existan máis instalacións eólicas.

***Ausencia dun inventario ambiental serio e cumprindo co esixido no artigo 35 e Anexo VI da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental: deficiencia do estudo da fauna, da flora, da biodiversidade...**

***A promotora obvia a importancia micolóxica da área de afección do proxecto.**

***A promotora obvia a importancia económica e ambiental da apicultura do lugar de afección do proxecto.**

*** A promotora obvia a importancia do cultivo da castaña e dos soutos.**

☞ **VULNERACIÓN FLAGRANTE DA LEI 7/2012, DE 28 DE XUÑO DE MONTES DE GALICIA. ELIMINACIÓN DA MULTIFUNCIONALIDADE DO MONTE.**

O monte é un sector estratéxico na economía galega que contribúe a mitigar o cambio climático e á descarbonización da economía. Aspecto non avaliado pola promotora. A mercantil promotora non avalía o impacto da estación eólica e as súas infraestruturas de evacuación sobre o benestar das familias dos núcleos habitados e o posible éxodo poboacional que se pode dar derivado da mancha de estacións eólicas que hai no territorio e outras infraestruturas, que dificultan a vida no rural e a sustentabilidade e viabilidade das explotacións forestais e agro – gandeiras (fomentando o feito coñecido como despoboamento do rural ou España baleirada). A este respecto debera informar a Dirección Xeral Xeral de Defensa do Monte da Consellería de Medio Rural da Xunta de Galicia e á luz da exposición de motivos e o artigo 5 da Lei 7/2012, de 28 de xuño se informe sobre a prevalencia do uso forestal sobre o uso eólico e a incompatibilidade deste, dentro da superficie afectada pola poligonal do parque eólico, en tanto en canto como ben di a exposición de motivos da referida lei, o monte galego é unha fonte de riqueza que xera emprego estable, descarboniza a economía, cumpre co protocolo de Kioto e realiza unha contribución importante ao PIB galego.

Como ben indica o artigo 25 da Lei 7/2021, do 20 de maio, de cambio climático e transición enerxética, relativo ao “Desenvolvemento rural: política agraria, política forestal e enerxías renovables”:

“O Goberno incorporará na aplicación da Política Agraria Común, así como noutras estratexias, plans e programas en materia de política agraria e de desenvolvemento rural, e no Plan Forestal Español, medidas encamiñadas a reducir a vulnerabilidade ao cambio climático dos chans agrícolas, dos montes e dos chans forestais e para facilitar a preservación dos mesmos, entre elas, a

elaboración dun mapa de vulnerabilidade, así como a avaliación e promoción de sistemas agrícolas e prácticas de xestión forestal sostíbeis para aumentar a súa resiliencia fronte ao cambio climático, que fomentarán en todo caso as sinerxias coa redución de emisións de gases de efecto invernadoiro nestes ecosistemas”.

LEI 7/2012, do 28 de xuño, de montes de Galicia.

Exposición de motivos

O monte, ademais da importancia económica e social referenciada en Galicia, ten unha función medioambiental que se recoñece e acrecenta progresivamente. A relación da sociedade galega co monte evolucionou considerablemente desde o último terzo do século pasado, xerando unha nova configuración baseada na esixencia do desenvolvemento sustentable e do aproveitamento racional dos recursos forestais. Así, os bosques aparecen como un elemento básico da estratexia ambiental como reservorios e depósitos de fixación de carbono, que chegan a fixar hoxe máis de 42 millóns de toneladas, o que os converte en piares fundamentais para o cumprimento dos compromisos adquiridos no protocolo de Quioto.

O monte é, ademais, un espazo que determina a paisaxe e a identidade da nosa comunidade, ao tempo que ten un compoñente social de recreo, de lugar de encontro, lúdico e de gozo dos cidadáns. A lei trata de compatibilizar a funcionalidade medioambiental, social e estética do monte, cuxos beneficios intanxibles son aproveitados por toda a sociedade, e uns lexítimos beneficios directos que corresponden aos seus titulares. De aí que a lei persiga, como un dos seus obxectivos fundamentais, adaptar a realidade forestal galega ás esixencias, cada vez maiores, dunha sociedade, madura e moderna, como a de Galicia, que debe cohonestarse cos dereitos á percepción de rendas, froitos e utilidades dos propietarios forestais e dos silvicultores.

Artigo 5. Función social dos montes

1. Os terreos forestais galegos constitúen un recurso estratéxico que deberá contribuír ao desenvolvemento socioeconómico de Galicia, xerando rendas e emprego na Comunidade Autónoma mediante un aproveitamento sustentable dos seus recursos e servizos.
2. Os montes desenvolven unha función social relevante, nos termos do artigo 4 da Lei 43/2003, do 21 de novembro, de montes.
3. A consellaría competente en materia forestal promoverá a dispoñibilidade de montes ou terreos forestais para fins sociais, educativos, ambientais e recreativos, compatibilizados coa súa potencialidade e utilización forestal.
4. A conservación, a expansión e o aproveitamento das masas forestais, segundo os criterios de xestión forestal sustentable e o disposto nesta lei, son de interese público, sen prexuízo do réxime da propiedade.

E cómpre ter moi en conta o artigo 4 da Lei 43/2003, que indica:

“Artículo 4. Multifuncionalidad de los montes.

Los montes, independientemente de su titularidad, desempeñan una función social relevante, tanto como fuente de recursos naturales y sustento de actividades económicas como por ser proveedores de múltiples servicios ambientales, entre ellos, de protección del suelo y del ciclo hidrológico; de fijación del carbono atmosférico; de depósito de la diversidad biológica y como elementos fundamentales de la conectividad ecológica y del paisaje.

El reconocimiento de estos recursos y externalidades, de los que toda la sociedad se beneficia, obliga a las Administraciones públicas a velar en todos los casos por su conservación, protección, restauración, mejora y ordenado aprovechamiento”.

Polo tanto,

O uso forestal e a funcionalidade actual dos montes afectados pola parque eólico dos Cotos prevalecen sobre o uso previsto no proxecto eólico citado e RESULTA INCOMPATIBLE a actual utilidade e funcionalidade dos montes cos usos eólicos previstos.

☞ **AFECCIÓN SEVERA E PREXUIZOS SERIOS E IRREPARABLES PARA AS EXPLOTACIÓNS AGRO-GANDEIRAS DA ÁREA DE AFECCIÓN DO PROXECTO:**

A estación eólica e as súas infraestruturas de evacuación fragmentan as explotacións agro –gandeiras coa conseguinte perda da base territorial destas e a perda de rendementos. A fragmentación que produce a infraestrutura eólica resulta incompatible cos obxectivos da Política agraria comunitaria (PAC). A empresa promotora non avaliou os impactos do proxecto sobre estas explotacións económicas e como repercute a estación eólica nas economías familiares dos núcleos afectados.

É por tanto un proxecto industrial agresivo non só coa paisaxe senón tamén incompatible co medio de vida e o benestar das familias porque implica unha transformación severa e incluso agresiva para o seu sustento económico e á base das economías familiares do rural afectado.

☞ **Prexuízos significativos e danos irreversibles para os hábitats prioritarios e de interés comunitario:**

4030 Brezais secos europeos, 4020* Brezais húmidos atlánticos de zona tépedas de Erica ciliaris e Erica tetralix, 4090 Brezais oromediterráneos endémicos con aliaga, 9230 Carballeiras galaicoportugueses con Quercus robur e Quercus pirenaica, 8230 Rochedos silíceos con vexetación pioneira 91E0* Bosques aluviais de Alnus glutinosa e Fraxinus excelsior 3110 Augas oligotróficas cun contido de minerais moi baixo 6230* Formacións herbosas con Nardus 8220 Ladeiras e saíntes rochosos silíceos con vexetación casmofítica 3150 Lagos e lagoas eutróficos naturais, con vexetación Magnopotamion ou Hydrocharition 5110 Formacións estables xerotermófilas de Buxus sempervirens en pendentes rocosas, 6430 Megaforbios eutrofos higrófilos das orlas de chaira e dos pisos montano a alpino, 3170* Estanques temporais mediterráneos.

Hai que ter en conta que a paraxe de Finca Diestro e a paraxe do Igrexario contan con un elevado número de masas autóctonas maduras, ao igual que outros paraxes afectadas polo proxecto.

A importancia do bosque autóctono galego ou “ancient wood”.

En Cotobade destaca entre outras carballeiras a Carballeira de San Xusto, na parroquia de San Xurxo de Sacos, a Carballeira de Famelga na parroquia de Augasantas e a Carballeira de Pozo Negro, na parroquia de Rebordelo, moi afectada polas infraestruturas eólicas.

O proxecto elimina de forma irreversible unha parte importante destes hábitats vulnerando de forma flagrante a normativa que obriga a súa preservación nun estado de conservación favorable.

Polo tanto a fragmentación de hábitats e a perda de biodiversidade é irreparable. O impacto ecolóxico das instalacións é inasumible nunha época de crise climática acelerada como a actual. Por enriba do deterioro irreversible ou eliminación definitiva de hábitats, as instalacións tamén afectan aos recursos hídricos.

Prexuízos significativos e irreparables para o bosque de ribeira e o bosque autóctono galego ou ancient wood:

**Vulneración flagrante da Directiva 92/43/CEE, relativa á Conservación de Hábitats Naturais e da Fauna e Flora Silvestres.

“Artigo 2 1. A presente Directiva ten por obxecto contribuir a garantir a biodiversidade mediante a conservación dos hábitats naturais e da fauna e flora silvestres no territorio europeo dos Estados membros ao que se aplica o Tratado. 2. As medidas que se adopten en virtude da presente Directiva terán como finalidade o mantemento ou o restablecemento, nun estado de conservación favorable, dos hábitats naturais e das especies silvestres da fauna e da flora de interese comunitario”.

No presente proxecto a afección aos bosques aluviais de Alnus glutinosa e Fraxinus excelsior Hábitat 91E0* é moi preocupante, xa que implica a eliminación irreversible de exemplares, contrariamente ao que prescribe a Directiva citada.

Pero tamén é moi preocupante a afección severa e irreversible ás Carballeiras galaico-portuguesas con Quercus robur e Quercus pyrenaica 9230, hábitat non prioritario pero que igualmente existe o deber das Administracións públicas do seu mantemento nun estado de conservación favorable. A afección máis importante e severa prodúcese sobre dos numerosos cauces innominados afectados polas infraestruturas e que están sen codificar.

☞ **Prexuízos significativos para o Lobo. Plan de Xestión do Lobo de Galicia.**

O proxecto afecta directamente a zonas de encame e puntos de encontro da especie. Así o demostra non só a realidade física senón tamén os numerosos topónimos que referencian a presenza lobeira na zona, entre outros como é o caso do Foxo do Lobo. Existen multitude de referencias á presenza dos puntos de encontro lobeiros e testemuñas desta realidade. Neste sentido estes proxectos afectan directamente e de forma irreversible aos hábitats da especie. Falla de avaliación por parte da promotora. Pero esta avaliación deberá ser previa á ubicación dos parques eólicos. Hai que ter en conta que a corta de matogueira e a ocupación do terreo ten impactos significativos para a especie. Non se siguen os criterios dos expertos que indican:

“• *Recoméndase que na fase de planificación dun novo parque eólico (fase proxecto) consúltense as fontes dispoñibles acerca da presenza de mandas de lobos na zona. Desta maneira, tendo en conta os requirimentos da especie e o que se coñece do efecto dos parques eólicos sobre os lobos, poden minimizarse, e mesmo, evitarse impactos negativos sobre este cánido.*

• *É conveniente que durante a planificación dun parque eólico identifiquense as principais manchas de vexetación arbustiva e evitese, na medida do posible, a súa fragmentación e destrución”.*

A totalidade das infraestruturas eólicas fragmentan os hábitats das especies producindo prexuízos significativos para unha especie de marcado carácter territorial. Os lobos son TERRITORIAIS, e os lobos que nun territorio alleo no que non estean abertos a aceptar elementos novos, serán eliminados. O 70% dos lobos que morren por causas naturais o son por esta causa.

O Convenio de Berna relativo á Conservación da Vida Silvestre e o Medio Natural de Europa, foi asinado en Estrasburgo (Francia) en 1979. Este convenio incluíu ao lobo no Anexo II “Especies de fauna estritamente protexidas”, constando as prohibicións correspondentes no seu art. 6. Este Convenio debe o seu valor a tres características fundamentais: o seu carácter xeneralista, a concepción da lista 9 única de especies e a incorporación da política conservacionista na planificación económica.

O artigo 56 da Lei 42/2007 de Patrimonio Natural e da Biodiversidade establece a protección para todas as especies amparadas por tratados e convenios internacionais, como o de Berna, ratificado por España, polo que en caso de non ter dita consideración estaríamos ante un incumprimento flagrante das obrigacións derivadas do Convenio de Berna, e da subseguente Directiva Hábitats 92/43/CEE, en relación a unha especie protexida e de interese comunitario como o Lobo.

☞ **Prexuízos significativos e incompatibles coa avifauna:**

Circus pygargus

Status de protección legal: Anexo I Directiva Comunitaria 2009/147/CEE

Catálogo Galego de Especies Ameazadas: “Vulnerable”

Catálogo Nacional de Especies Ameazadas: “Vulnerable”

Circus cyaneus

Status de protección legal: Anexo I Directiva Comunitaria 2009/147/CEE

Catálogo Galego de Especies Ameazadas: “Vulnerable”

Especie en Réxime de Protección Especial

Circaetus gallicus

Status de protección legal: Anexo I Directiva Comunitaria 2009/147/CEE

Especie en Réxime de Protección Especial

Hieraaetus pennatus

Status de protección legal: Anexo I Directiva Comunitaria 2009/147/CEE

Especie en Réxime de Protección Especial

Milvus migrans

Status de protección legal: Anexo I Directiva Comunitaria 2009/147/CEE

Especie en Réxime de Protección Especial

Aegypius monachus

Status de protección legal: Anexo I Directiva Comunitaria 2009/147/CEE

Catálogo Nacional de Especies Ameazadas:

“Vulnerable” *Gyps fulvus*

Status de protección legal: Anexo I Directiva Comunitaria 2009/147/CEE

Especie en Réxime de Protección Especial

Falco peregrinus

Status de protección legal: Anexo I Directiva Comunitaria 2009/147/CEE

Especie en Réxime de Protección Especial

Falco columbarius

Status de protección legal: Anexo I Directiva Comunitaria 2009/147/CEE

Especie en Réxime de Protección Especial

Bubo bubo

Status de protección legal: Anexo I Directiva Comunitaria 2009/147/CEE

Catálogo Galego de Especies Ameazadas: “Vulnerable”

Especie en Réxime de Protección Especial

Existe unha especial afección para:

Lucanus cervus

Pernis apivorus

Myotis escalerae

Accipiter gentilis

Otus scops

Myotis emarginatus

Accipiter nisus

Tyto alba

Myotis myotis

Buteo buteo

Strix aluco

Myotis mystacinus

Circaetus gallicus

Athene noctua

Nyctalus leisleri

Falco peregrinus

Barbastella barbastellus

Pipistrellus pipistrellus

Falco subbuteo

Eptesicus serotinus

Plecotus auritus

Falco tinnunculus

Hypsugo savii

Plecotus austriacus

Milvus migrans

Myotis daubentonii

Rhinolophus ferrumequinum

Rhinolophus hipposideros

Tadarida teniotis

Un plan de seguimento de avifauna non é unha medida correctora. Moitas destas especies ostentan figuras legais de protección que poñen de manifesto a importancia da súa conservación eficaz e efectiva.

Afección severa ao patrimonio cultural e arqueolóxico e a súa descontextualización:

PBA 46761 Ponte en Pozonegro

ETN1 Muiño daquela banda/Muiño da costa

GA36012047 Coto da Torre

Muiño dos milagres

Foxo de lobos das Brañeiras

Muiño da Pena

GA36012047 Coto da Torre

GA36012051 Mámoa das Lagoas

ETN2 Muiño das Penas

ETN3 Muiño dos Milagres

GA36012136 Mámoa do Coto da Mina 2

GA36012077 Petroglifo de Chan do Muiño 1

GA36012078 Petroglifo de Chan do Muiño 2

GA36012079 Petroglifo de Chan do Muiño 3

GA36012128 Petroglifo dos Carreiros

GA36012129 Petroglifo do Campiño das Pías

GA36012130 Petroglifo de Chan do Muiño 4

GA36012131 Petroglifo de Chan do Muiño 5

GA36012132 Petroglifo de Chan do Muiño 6.

GA36012134 Mámoa da Chan

GA36012135 Mámoa do Coto da Mina 1

Tanto no Coto do Corro como na paraxe de Cornas existe a posibilidade da existencia de túmulos. Por iso estímase o estudo patrimonial como insuficiente.

☞ **En relación ao patrimonio cultural e a súa descontextualización derivada do parque eólico os Cotos e os demais parques do mesmo ámbito xeográfico:**

Os Poderes Públicos están obrigados pola lei e as diferentes recomendacións e tratados internacionais ratificados polo Reino de España a unha actuación positiva, ampla e decidida na conservación, defensa e posta en valor dos Bens Culturais, Patrimoniais e

Arqueolóxicos dado o seu carácter de bens inalienables de dominio público derivado da súa utilidade pública de máxima prevalencia fronte a calquera outra (Velasco, 2002).

Pero a súa vez, é deber inalienable por parte dos Poderes Públicos de protexer o contorno, ámbito, contexto, escenario ou ambiente dos bens culturais e arqueolóxicos evitando a súa descontextualización é un imperativo central repetido pola lexislación e os diferentes tratados e recomendacións internacionais sobre o patrimonio (Pose & Abuín, 2020). Nese sentido referenciamos a abordaxe desta cuestión que fai entre outras a Carta de Atenas de 1931, a Carta de Venecia de 1964, a Comisión Francischini de 1967, a Carta de Quito de 1967, a Convención da Unesco sobre Patrimonio Mundial de 1972, a Carta Europea do Patrimonio Arquitectónico de 1975 do Consello de Europa, a Recomendación de Nairobi de 1976, o Terceiro Simposio Europeo de Múnic de 1978, a Convención de Granada de 1985, a Carta de Cracovia de 2000, o Convenio de Florencia ou a Declaración de Xi'an de 2005.

Non cabe pois descontextualizar o patrimonio cultural nin desvencellalo da paisaxe como se fai no estudo de impacto ambiental.

☞ **Patrimonio cultural inmaterial: sen avaliar**

☞ **Prexuízos significativos e irreversibles para os chans e o medio ambiente:**

O chan é un recurso natural non renovable e finito cuxo proceso de formación tómase centos de anos. Son unha parte fundamental no equilibrio dos ecosistemas: funciona como filtro e amortiguador ao reter substancias, protexe as augas subterráneas e superficiais contra a penetración de axentes nocivos e transforma compostos orgánicos descompoñéndoos ou modificando a súa estrutura conseguindo a mineralización.

A implantación do parque eólicos dos Cotos e as súas infraestruturas alterarían os ciclos bioxeoquímicos dos chans. A degradación que sofren os chans supón unha ameaza á capacidade deste recurso para satisfacer as necesidades das futuras xeracións.

A materia orgánica do chan ou humus é fundamental para manter a estrutura do chan, reter a auga necesaria, actuar como reserva nutritiva e imprescindible para manter a produtividade da terra. Certos usos do chan, como as cimentacións eólicas, diminúen de forma drástica o contido de materia orgánica do chan. As remocións de toneladas de terra que esixe a implantación do parque eólico proxectado non é cuestión baladí e eses chans non se van a recuperar polo que nun futuro, no caso de implantarse, teremos unha gran área de chan desertificada e erosionada de terro infértil.

Coa implantación das cimentacións dos parques, as excavacións e remocións de toneladas de terras durante a súa instalación, elimínase a materia orgánica dos chans e pérdese a produtividade destes. Non só se produce un cambio de usos (agrícolas de cultivo, de pasteiros ou forestais). Tamén se produce unha transformación urbanística non amparada legalmente, ao quedar os chans erosionados e perder de forma irreversible a súa produtividade orixinaria.

A Lei do chan de Galicia aposta na súa exposición de motivos pola protección territorial e, en particular, pola defensa e respecto do chan rústico, xa sexa pola afección ao dominio público ou pola presenza de valores merecedores de especial salvagarda. Así o indica literalmente:

“A Lei do chan aposta pola protección territorial e, en particular, pola defensa e respecto do chan rústico, xa sexa pola afección ao dominio público ou pola presenza de valores merecedores de especial salvagarda”.

O artigo 31 da citada lei referido a “Concepto e categorías” establece:

“1. Terán a condición de chan rústico:

a) Os terreos sometidos a algún réxime de especial protección, de conformidade coa lexislación sectorial de protección do dominio público marítimo-terrestre, hidráulico ou de infraestruturas, ou coa lexislación sectorial de protección dos valores agrícolas, gandeiros, forestais, paisaxísticos, ambientais, naturais ou culturais”.

Así, o artigo 34 da Lei 2/2006 do chan de Galicia indica respecto ao “Chan rústico de especial protección” que:

“4. Cando un terreo, polas súas características, poida corresponder a varias categorías de chan rústico, aplicaranse os distintos réximes de forma complementaria”, pero entendendo en base ao indicado na exposición de motivos da lei, que no caso de non

poder complementarse prevalecerá aquel que máis protexa o chan rústico e en ningún caso, aquel que poida alterar de forma irreversible a funcionalidade deste como é o caso das infraestruturas eólicas proxectadas.

De feito, o artigo 35.2 indica que: “Os restantes usos en chan rústico son usos prohibidos”, sobre todo aqueles que alteren de forma irreversible a súa funcionalidade, como é o caso das remocións de terra descritas no proxecto do parque eólico dos Cotos.

Conclusión:

As infraestruturas do parque eólico dos Cotos resultan incompatibles cos usos e a fertilidade actual dos chans. As cimentacións do parque xunto coa remoción de toneladas de terra previstas para a súa implantación, altera de forma irreversible a cuberta vexetal e os recursos hídricos, producindo erosión da cuberta vexetal e a medio e longo prazo desertificación da área afectada, xa que, a perda da cuberta vexetal e dos humidais converte aos chans nun recurso natural non renovable e finito perdendo a súa funcionalidade e aptitude agrícola, gandeira e forestal actual de xeito irreversible.

3.- ANÁLISE DOS PLANEAMENTOS URBANÍSTICOS MUNICIPAIS DOS MUNICIPIOS AFECTADOS POLO PARQUE EÓLICO DOS COTOS.

A mercantil promotora propón a modificación de cualificación urbanística e regulación detallada do uso pormenorizado para recalificalo como chan rústico de especial protección de infraestruturas.

De acordo co previsto no Artigo 34.4 da Lei 2/2016, do 10 de febreiro, do chan de Galicia, cando un terreo, polas súas características, poida corresponder a varias categorías de chan rústico de especial protección, aplicaranse os distintos réximes de forma complementaria, prevalecendo aquel que outorgue unha maior protección (que neste caso non é o chan de infraestruturas). **Polo tanto, desde o punto de vista urbanístico o proxecto do parque dos Cotos é incompatible. A promotora pretende unha recalificación urbanística non amparada legalmente en relación ao chan rústico.**

“Artigo 34.4. Cando un terreo, polas súas características, poida corresponder a varias categorías de chan rústico, aplicaranse os distintos réximes de forma complementaria”.

Ao anterior hai que engadir a prevalencia da protección ambiental do **Artigo 2 da Lei 42/2007, do 13 de decembro, do Patrimonio Natural e da Biodiversidade.**

“Artigo 2. Principios.

Son principios que inspiran esta lei:

f) A prevalencia da protección ambiental sobre a ordenación territorial e urbanística e os supostos básicos da devandita prevalencia”.

A maior abondamento **hai que contar coa protección ambiental reforzada dá Directiva 92/43/CEE do Consello, do 21 de maio de 1992, relativa á conservación dos hábitats naturais e da fauna e flora silvestres.** Hai hábitats prioritarios e hábitats de interese comunitario pero ambos os dous tipos gozan da protección do artigo 2 desta directiva, isto é:

1. A presente Directiva ten por obxecto contribuír a garantir a biodiversidade mediante a conservación dos hábitats naturais e da fauna e flora silvestres no territorio europeo dos Estados membros ao que se aplica o Tratado.

2. As medidas que se adopten en virtude da presente Directiva terán como finalidade o mantemento ou o restablecemento, nun estado de conservación favorable, dos hábitats naturais e das especies silvestres da fauna e da flora de interese comunitario.

Os hábitats naturais de interese comunitario requiren de zonas de especial conservación conforme á Directiva 92/43/CEE do Consello do 21 de maio de 1992 relativa á conservación dos hábitats naturais e da fauna e flora silvestres. Non poden ser, por tanto, nin eliminados, nin degradados. A normativa citada indica expresamente que estes hábitats deben ser conservados e manterse nun estado de conservación favorable.

4.- A prevalencia da protección ambiental da Lei 42/2007, do 13 de decembro, do Patrimonio Natural e da Biodiversidade.

“Artigo 2. Principios.

Son principios que inspiran esta lei:

a) O mantemento dos procesos ecolóxicos esenciais e dos sistemas vitais básicos, apoiando os servizos dos ecosistemas para o benestar humano.

b) A conservación e restauración da biodiversidade e da xeodiversidade mediante a conservación dos hábitats naturais e da fauna e flora silvestres. As medidas que se adopten para esa fin terán en conta as esixencias económicas, sociais e culturais, así como, as particularidades rexionais e locais.

c) A utilización ordenada dos recursos para garantir o aproveitamento sostible do patrimonio natural, en particular, das especies e dos ecosistemas, a súa conservación, restauración e mellora e evitar a perda neta de biodiversidade.

d) A conservación e preservación da variedade, singularidade e beleza dos ecosistemas naturais, da diversidade xeolóxica e da paisaxe (...).

f) A prevalencia da protección ambiental sobre a ordenación territorial e urbanística e os supostos básicos da devandita prevalencia.

g) A precaución nas intervencións que poidan afectar a espazos naturais ou especies silvestres”.

En virtude do anterior,

SOLICITA:

1.- O rexeitamento do estudo de impacto ambiental e das solicitudes de autorización administrativa previa e de construción, do proxecto sectorial (proxecto de interese autonómico) e da solicitude de declaración de utilidade pública, en concreto, das instalacións do parque eólico dos Cotos, situado no concello de Cerdedo-Cotobade, provincia de Pontevedra (expediente IN661A 2011/18-4), DOG Núm. 245, de 23 de decembro de 2021, e a retirada definitiva pola súa incompatibilidade cos valores ambientais, patrimoniais e paisaxísticos presentes na área de afección do proxecto e a falla de licenza social.

2.-SIRVAN AS PRESENTES ALEGACIONES COMO NOTIFICACION PREVIA DESTE ASUNTO, QUE VAI A SER OPORTUNAMENTE RATIFICADA PARA O CASO DE PROGRESO DA SOLICITUDE RELATIVA AO PARQUE EÓLICO DOS COTOS (EXPEDIENTE IN661A 2011/18-4) E PROGRESO DA MESMA, DEBENDO OS PROMOTORES ENFRENTARSE AOS PROCEDIMENTOS XUDICIAIS QUE SE INICIEN (CONTENCIOSO-ADMINISTRATIVOS E PENALIS), ASÍ COMO, ÁS INDEMNIZACIONES QUE PROCEDAN, CON RESPONSABILIDADE SUBSIDIARIA DE QUEN AUTORIZA SEN TER EN CONTA OS DEFECTOS DOS QUE SE LLE PON EN COÑECEMENTO.

3.- Téñase en conta que o Inventario de Humidais de Galicia non recolle ningún humidal. Téñase en conta que ademais dunha impresionante e exclusiva biodiversidade, calcúlase que unha hectárea de turbeira pode almacenar entre 3 e 3,5 veces máis carbono que unha hectárea de bosque tropical, reducindo a emisión de gases de efecto invernadoiro e o quecemento global do planeta, polo que é fundamental a conservación destes sumidoiros e acumuladores de carbono.

4.- Téñase en conta que o Plan Sectorial Eólico de Galicia é un regulamento que non está adaptado a actual normativa de avaliación de impacto ambiental e que está desfasado, caduco e obsoleto e que carece de avaliación ambiental estratéxica ao igual que as súas modificacións, sendo esta preceptiva. Ademais, nunca chegou a publicarse íntegramente o seu texto e as correspondentes modificacións do mesmo no Diario Oficial de Galicia vulnerándose o artigo 9.3 da Constitución española (principio de publicidade das normas e principio de seguridade xurídica). Véxase ao efectos o INFORME DA COMISIÓN TÉCNICA TEMPORAL SOBRE ENERXÍA EÓLICA E PAISAXES CULTURAIS EN GALICIA DOI: 10.17075/ictseepc.2021, de decembro de 2021 elaborado polo Consello da Cultura Galega. <http://consellodacultura.gal/publicacion.php?id=4437>

5.- Acceso dixital, ao abeiro da Lei 27/2006, á documentación relativa ao seguimento ambiental do Plan Sectorial eólico de Galicia e ao programa de vixiancia ambiental deste, tal e como indica o artigo 51 da Lei 21/2013, de 9 de outubro de avaliación ambiental de Galicia.

6.- A adopción da medida cautelar urxente consistente na suspensión temporal da eficacia do Plan Sectorial Eólico de Galicia e a paralización temporal da aplicación deste, en tanto non se someta este regulamento á avaliación estratéxica ambiental prevista na Lei 21/2013, de 9 de outubro de avaliación ambiental.

7.- Teñan en conta que en consoancia co anterior estase a vulnerar unha mancha de normativa que xera indefensión para a cidadanía como:

- Directiva 2003/4/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 28 de xaneiro de 2003, relativa ao acceso do público á información ambiental e o Convenio de Aarhus de 1998 sobre o acceso á información, a participación do público e o acceso á xustiza en materia de medio ambiente, que garanten o acceso público a información ambiental que obre en

poder das autoridades públicas ou doutras entidades no seu nome, tanto cando se lles solicite como mediante divulgación activa.

- Decisión 2005/370/CE do Consello, do 17 de febreiro de 2005 sobre a celebración, en nome da Comunidade Europea, do Convenio sobre o acceso á información, a participación do público na toma de decisións e o acceso á xustiza en materia de medio ambiente (DO L 124 de 17.5.2005, pp. 1-3)
- Regulamento (CE) nº. 1367/2006 do Parlamento Europeo e do Consello, do 6 de setembro de 2006, relativo á aplicación, ás institucións e aos organismos comunitarios, das disposicións do Convenio de Aarhus sobre o acceso á información, a participación do público na toma de decisións e o acceso á xustiza en materia de medio ambiente (DOL 264 de 25.9.2006, pp. 13-19)
- Decreto 127/2008, do 5 de xuño, polo que se desenvolve o réxime xurídico dos humidais protexidos e se crea o Inventario de humidais de Galicia.
- Lei 7/2012, de 28 de xuño de Montes de Galicia.

8.- Que por parte do Consello da Cultura Galega, máximo órgano asesor da Xunta de Galicia en materia de cultura, se informe sobre a compatibilidade do proxecto do parque eólico dos Cotos e os demais parques xa instalados ou en tramitación existentes ou previstos para a mesma área xeográfica cos valores culturais, paisaxísticos e ambientais da área de afección.

9.- Que por parte da Dirección Xeral de Defensa do Monte da Consellería de Medio Rural da Xunta de Galicia e á luz da exposición de motivos e o artigo 5 da Lei 7/2012, de 28 de xuño se informe sobre a prevalencia do uso forestal sobre o uso eólico e a incompatibilidade deste, dentro da superficie afectada polo proxecto do parque eólico dos Cotos, en tanto en canto como ben di a exposición de motivos da referida lei, o monte galego é unha fonte de riqueza que xera emprego estable, descarboniza a economía, cumpre co protocolo de Kioto e realiza unha contribución importante ao PIB galego (artigo 5 da Lei de Montes de Galicia).

10.- Que por parte da Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias da Consellería de Medio Rural da Xunta de Galicia se informe sobre a prevalencia do uso agro -gandeiro sobre o uso eólico e a incompatibilidade deste, dentro da superficie afectada polo proxecto do parque eólico os Cotos, en tanto en canto o sector agro –gandeira dinamiza o mundo rural, xera emprego estable e realiza unha contribución importante ao PIB galego.

11.- Ao abeiro do Convenio Europeo da Paisaxe, en vigor o 1 de marzo de 2004, e que España ratificou o citado Convenio o 26 de novembro de 2007 (BOE de 5/02/2008), o papel do dereito non é recoñecer e protexer un valor ou unha beleza paisaxística particulares; o que o dereito debe recoñecer en primeiro lugar e, por conseguinte protexer, é un valor complexo: a necesidade de toda a cidadanía de establecer unha relación sensible co territorio, de beneficiarse desta relación e de participar na determinación das características formais dos lugares que habitan ou frecuentan. Ninguén, incluída a promotora destes proxectos e a Xunta de Galicia, teñen dereito a emborronar a dimensión paisaxística dun territorio sen ter primeiro en conta o interese do conxunto da poboación local afectada. E o dereito á Paisaxe non pode ser determinado por un desenvolvemento económico que non ten en conta a aparencia dos territorios aos que afecta, senón que debe reflectir as verdadeiras aspiracións dos homes e mulleres que o habitan. Non se pode transformar unilateralmente por mor do interese dunha empresa as paisaxes agrarias e forestais e o medio de vida das familias en paisaxes industriais e polígonos eólicos que só benefician a empresas como é o presente caso.

Ponte Caldelas, 28 de decembro de 2021

Asdo.- _____